

OCAD

CONNECTING THE DOTS

Gert Vercauteren
Director a.i. OCAD / OCAM / CUTA
Vlaams Vredesinstituut
Webinar Lone Actors
10 mei 2021

OPDRACHTEN & BEVOEGDHEIDSDOMEINEN

→ Analyse van elke mogelijke **dreiging** m.b.t. **terrorisme en extremisme (inclusief radicaliseringsprocessen)** die de inwendige en uitwendige veiligheid van de staat kan aantasten

➤ **Punctuele & strategische dreigingsevaluaties:**

- **evaluatie** van de mogelijke dreiging, evolutie & aanbevelen van maatregelen
- dreigingen t.o.v. de **Belgische onderdanen & belangen** in **België** en in het **buitenland**
- dreigingen gericht tegen **personen, organisaties** of **gebeurtenissen**
- dreigingen **uitgaand** van **personen** en/of **groepen**

➤ **Strategische dreigingsevaluaties** m.b.t. **kritieke infrastructuren**

→ **Informatieflux & relaties** met homologe **buitenlandse diensten**

OPDRACHTEN & BEVOEGDHEIDSDOMEINEN

- ➔ Administratieve maatregelen
  - ID-ban
  - Pass-ban
  - Bevriezing van tegoeden
- ➔ Operationeel beheerder Gemeenschappelijke Gegevensbank
  - FTF - HTF – HP – PGE - TV
- ➔ De 'C' van Coördinatie
  - Faciliteren informatieflex Belgische diensten
  - Coördinatie Plan R (Actieplan Radicalisme)
  - CVE

LONE ACTORS ALGEMEEN

- Meeste aanslagen in Westen sinds 2017: Lone Actors
  - Laatste aanslagen door 'commando's: Brussel/Parijs (2016)
  - Laatste aanslag door 'groep': Cambrils/Barcelona (augustus 2017)
  - Ook BE getroffen door verscheidene aanslagen & plots van lone actors
    - Laatste aanslag Luik in mei 2018

- Aanslagen in Westen in 2020 allemaal door 'lone actors'

- Meeste aanslagen jihadistisch van aard, 1 aanslag RWX (Hanau), wel met meeste doden

- Meeste dossiers in BE betreffen al geruime tijd 'lone actors'

- Meeste dreigingen jihadistisch, kleine minderheid rechts-extremistisch, andere ideologieën voorlopig erg beperkt

→ Kanttekeningen

- Er zijn nog wel projecten van cellen of groeperingen
- Regelmatige ontmantelingen van terreurplots door groepen in buurlanden
- Groepen en cellen meer kans op detectie
- Lone actors ≠ lone wolves (leven niet in een sociaal vacuüm, zeker niet online)
  - Vaak online contacten in kleine chatgroepen, waarin de leden elkaar aansporen om 'iets' te doen, al dan niet tegelijkertijd
- Lone actors handelen in naam / ter verdediging van een 'collectief' (geldt voor alle extremismes)

→ Lone actors online

- Grote afnemers van propaganda-materiaal online
- Vaak niet gekend bij politie / inlichtingendiensten
- Opereren in de marge van gekende groeperingen / extremisten
- Radicalisering bijna steeds een online component, niet onlogisch
- Transnationale netwerken
- Niet zelden psychische problematiek

→ Rol van sociale media

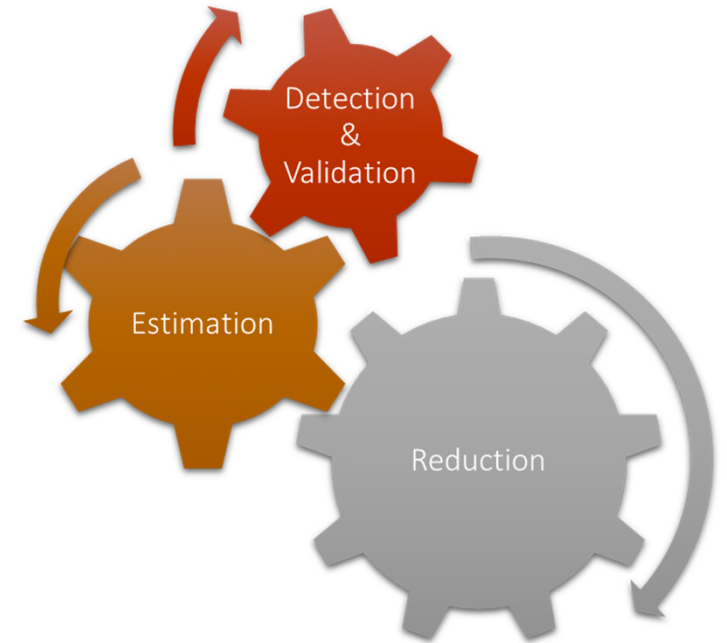
- Propaganda
- Netwerk van gelijkgezinden
- Rekrutering
- Advies over modus operandi, keuze doelwitten, ...
- Uiten van dreigingen

- Meer mensen online, zeker minderjarigen
  - Meer kans om in aanraking te komen met extremistische propaganda
  - Vaak moeilijke sociale contacten offline
  - Zoeken van identiteit en 'belonging' via sociale media
  - Verboden vrucht?
  - Zelfradicalisering + contacten met meerderjarigen op bepaalde fora
  - Opvallende stijging aantal dossiers met minderjarigen (15-18 j.) laatste tijd

- Personen vaak niet gekend bij veiligheidsdiensten
  - Soms wel bij andere diensten (welzijn, psychologen/psychiaters, onderwijs, ...)
  - Vroegtijdige detectie en tussenkomst kan escalatie voorkomen
  - In hoeverre hebben deze mensen zelf al hulp gezocht? (verder onderzoek nodig)

- Belang van goede LTF & LIVC-R werking

- LIVC-R
  - Essentieel platform in multidisciplinaire aanpak
  - Uitwisseling van informatie, afspraken maken rond opvolging
  - Link met LTF waar nodig

= Risico-management (detectie, analyse, reductie)

- Inclusieve maatschappij (focussen op wat verbindt, segregatie tegengaan)
- Onderwijs
  - Kritisch omgaan met sociale media
  - Signalen van extremisme, complottheorieën leren herkennen
- Extremisme weren van open sociale mediaplatformen met groot bereik
  - Druk op Internetproviders
  - Proactieve aanpak en vervolging van hatespeech
- LIVC-R:
  - Brede sensibilisering nodig op lokaal niveau (expertise, kennis van fenomeen)
  - Uitbreiding van partners (scholen, psychologen, werkgevers, FPC's, ...)

VRAGEN?

